

תהלים (31)

שהוא מבטא את כוחו של הקב"ה בעולם נשאר בגדר נסתר. זוהי המשמעות של "השמים מספרים כבוד א- ל": אדם שמביט על השמים רואה בלי גבול של מקום, ובמקום מונחת עוצמה של יכולת להחזיק ולהחיות דברים בלי סוף. אולם "אין אמר ואין דברים בלי נשמע קולם", זהו כח שאינו נשמע ואינו ניכר, אך כשמתבוננים בעוצמת המשמעות של "מקום", רואים ושומעים "כבוד א-ל".

רב פינקוס בספרו "נפש שמשון על תהלים"

תלמיד חכם מתכבד בתורה, המשפיעה על אישיותו תורת ה' תמימה משיבת נפש עדות ה' נאמנה מחכימת פתי. פקודי ה' ישרים משמחי לב מצות ה' ברה מאירת עינים. יראת ה' טהורה עומדת לעד משפטי ה' אמת צדקו יתדו. (יט. ח-י)

סוף דבר מוכיח על תחילתו, וכך יכול אדם לבחון את עצמו, את יחסו לתורה הקדושה, ואת השפעתה על נפשו ואישיותו: אם האדם מרגיש את "משיבת נפש" של תורה, סימן שאצלו "תורת ה' תמימה". אם מרגיש את ה"מחכימת פתי", סימן שיש אצלו "עדות ה' נאמנה". אם מרגיש את ה"מאירת עינים", סימן שיש לו "מצות ה'". אם יש אצלו ומרגיש שהיא "עומדת לעד", סימן שיש לו "יראת ה' טהורה", ואם מבין ש"צדקו יתדו", סימן שיש לו הבנה ב"משפטי ה' אמת", אבל אם, חלילה הסוף לא בסדר, סימן שגם ההתחלה, לא היתה בסדר. ספר "כמוצא שלל רב תהלים"

תורת ה' תמימה (יט. ח)

הנה בחפצי העולם אנו רואים שחלק גדול מהם צורתו החיצונית אינה מבטאת בהכרח את תוכנו ומהותו. לדוגמא: טלפון, מי שאינו יודע מהו טלפון, לא יוכל ללמוד מצורתו החיצונית של הטלפון מאומה על פעולתו. לו לא ידענו מהו 'טייפ', לפי צורתו לא היינו יכולים להבין כלל מהי פעולתו. רק כיום שאנו יודעים כבר מהו מכשיר זה ומהי פעולתו, יודעים אנו גם מה תפקידו של כל כפתור של כל חלק מהמכשיר, אבל בלא"ה, אין אפשרות לקשר בין הפעולה לבין המכשיר. לא כן המצות התורה, עליהן נאמר: "תורת ה' תמימה", ופירושו של דבר שהרצון של הקב"ה מהעוסק הפנימי ביותר עד החלק החיצוני, מתבטא בכל מצוה ומצוה. צורתה החיצונית של מעשה המצוה מבטאת עת עומק פנימיות משמעותה. לדוגמא: הסוד של מצוה תקיעת שופר הוא: "מן המצר קראתי י-ה ענני במרחב י-ה". בכל מקום מוזכר בשופר עניינו פתיחת נסתרות. ע"י תקיעת השופר הקב"ה פותח את גניזיו. מטעם זה פיו של

מכיון שטובותיהם הם 'חסד', הרי הם ללא קץ וגבול! מגדיל ישועות מלכו ועשה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם (יח. נא)

בביאורו למשלי (טו. כה) ביאר הגר"א את הנאמר ב'נשמת': עד הנה עזרנו רחמיה ולא עזבונו חסדיך ואל תטשנו ה' אלוקינו לנצח, בדרך זו: ישנם שני סוגי אנשים התובעים ממון מזולתם. אדם תובע חוב שביד חבירו, ואדם המבקש מתנה מחבירו. ההבדל ביניהם הוא, שהתובע חוב אינו יכול לתבוע מחבירו אלא הסכום שהלה חייב לו, וכאשר יסיים חבירו לשלם לו, שוב לא יוכל לתבוע ממנו מאומה. לעומת זאת המבקש מתנה אין גבול למה שיכול לבקש, שהרי אף המטבע הראשונה היתה נדבה וחסד, ומאחר והנותן החליט להשפיע עליו משלו, יכול המקבל לצפות לקבל עוד ועוד. כן הביאור כאן: מכיון ש"עד הנה עזרנו" הוא "רחמיה", ולא משום שמגיע לנו, ומה ש"לא עזבונו" הוא "חסדיך", לכן אנו בטוחים כי "ואל תטשנו ה' אלוקינו לנצח", כי אם היה הדבר בשבילנו, היינו מתייראים שמא יגרום החטא, אבל כאשר הוא למען חסדך, אין אנו מתייראים כלל, כי חסדיך המה קיימים תמיד! וכך אפשר לפרש את הפסוק שלפנינו: "מגדיל ישועות מלכו", כל מה שהגדיל ישועות מלכו, לא היה בתורת גמול ושכר המגיע לנו, אלא "ועשה חסד למשיחו", בבחינת חסד, ואם כן יהיה "לדוד ולזרעו עד עולם" ספר "כמוצא שלל רב תהלים"

השמים מספרים כבוד א-ל ומעשה ידיו מגיד הקיע... אין אמר ואין דברים בלי נשמע קולם (יט. ב-ד) בכל מציאות אפשר וצריך למצוא את הקב"ה. כשאדם זוכה ונוולד לו תינוק הוא יכול לראות את מעשה השי"ת. הוא רואה גוף מושלם, ראש ואיברים מתוקנים, חסדי ה' במלואם. כך גם בכל דבר בבריאה, בחי ובצומח. אבל לכאורה השמים הם מופשטים כל ממשות. אפילו הצבע הכחול שבהם על אוויר ריק. וא"כ צריך להבין, מהו הסיפור שאפשר לשמוע מהשמים? אמנם ביאור הענין הוא, ש"מקום" הוא הדבר שנברא בראשית כל, שהרי כל הנמצאים צריכים שיקדם להם מקום בו יתקיימו. המקום הוא חפצא של בריאה, והוא הנושא את אשר בתוכו. הכלל הוא: "אין לך דבר שאין לו מקום" (אבות פ"ד מ"ג) והיינו שהשי"ת ברא מציאות המאפשרת מעמד וקיום לכל דבר, וזוהי בריאת המקום. לולי קדימת מציאות המקום לא שייכת מציאות לכל שאר הנבראים. הבריאה הכי נמרצת בכך שהיא מבטאת את כוחו של הקב"ה בעולם, זהו מקום. הקב"ה נושא את העולם כולו והמקום הוא נושא הכל. וכשם שהקב"ה נסתר, כך מקום

שופר צר ושפתו רחבה. הפעולה הפשוטה של תקיעת שופר היא "עורו ישנים משנתכם", וכדברי הרמב"ם הנודעים: אעפ"י שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב, רמז יש בו, כלומר עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם. תחילתה של הפעולה הוא לעורר את האדם הישן. והיכן היא מסיימת? כביכול 'מעוררים' את הקב"ה, והוא עובר מכסא של דין לכסא של רחמים. הכלי בו משתמשים לעורר הוא שופר, ואת מי מעוררים? ראשית כל את עצמנו, ונוסף על כך, כביכול את כסא הכבוד.

רב פינקוס בספרו "נפש שמשון על תהלים"

תורת ה' תמימה משיבת נפש צדות ה' נאמנה מתקיימת פתי. (יט. ח)

נראה לי לפרש כותב הבעל "שו"ת יהודה יעלה", על פי מה שכתב בעל "עיקרים" להטעים למה לא הוזכרו בתורה אלא יעודים גשמיים, ולא שכר העולם הבא, וביאר ששכר העולם הבא, מאחר והוא דבר שאינו מושג בחוש, הרי נחשב הוא כדברי רחוק ו'שקר' אצל המון העם, שאינם מבינים וממילא לא יאמינו בהם כלל, והתורה ניתנה גם לטיפשים ולא רק לחכמים, ולכן כתבה התורה רק יעודים גשמיים שהם מושגים ונראים לכל. ונרמז הדבר בפסוק שלפנינו: "תורת ה' תמימה משיבת נפש", דהיינו: על ידי העסק בתורת ה' נזכה להשיב את הנפש אל האלוקים ולזכות לחיים נצחיים, ואם תאמר: למה לא נכתב דבר זה בתורה? התשובה לכך היא: "צדות ה' נאמנה", כלומר: ראויה היא שיאמינו במה שנאמר בה, וזה אי אפשר אלא על ידי יעודים גשמיים, שכן התורה היא "מתקיימת פתי", נתנה גם לטיפשים שלא יאמינו בדבר שאינו מושג בחוש.

ספר "כמוצא שלל רב" תהלים

משפטי ה' אמת צדקו יתדו. (יט. י)

וידוע פירושו של הגרי"ס זצ"ל, דקאי על דיני שמים שהם מדוקדקים לא רק על האדם הנדון בעצמו, אלא גם על הסובבים אותו, אמנם פשטיה דקרא קאי על התורה כמו כל הפרק. ויש לפרש, דהרי יש בתורה פרד"ס, וכל דבר בתורה מתאים לפשט, לרמז וכן לדרוש ולסוד, וא"א לומר על שום מילה בתורה שאין לה ביאור רק בפשט או רק עפ"י דרש, אלא הכל שייך לפרש עפ"י פרד"ס, וזהו "צדקו יתדו". עוד יש לפרש דהכוונה שכל המשפטים והדינים בתורה מתאימים עם כל מידותיו של הקב"ה, וכגון "מחלליה מות יומת" דזה נראה שייך למידת הדין הקשה, אבל באמת הרי זה כולו רחמים לתקן הנפש החוטאת, וכן בכל דיני התורה, שהם שייכים לכל מידותיו של הקב"ה

רב פינקוס בספרו "נפש שמשון על תהלים"

אף מי ששמע מהש"ץ או העולה לתורה 'ברכו' וענה 'ברוך ה' המבורך', רשות בידו לענות אמן על 'ברוך ה' המבורך' שחוזר הש"ץ או העולה לתורה. וכן הדין גם לגבי ברכו שקודם יוצר אור. ומכל מקום, אם עומד במקום שאסור להפסיק, כגון באמצע הפרק, לא יענה אמן זה. האומר ברכו לא יענה אמן על מה ששומע 'ברוך ה' המבורך לעולם ועד' מהקהל, כי תיכף יאמר בעצמו 'ברכו ה' המבורך לעולם ועד'.

ספר "נוטרי אמן"

פתגם: אין דבר טוב יוצא מתוך מריבה. שמות רבא

חקירה: דברי הרב ודברי התלמיד מי שומעין שלושה צדדים: המשלח חשב שהשליח לא ישמע לו לכן אין גמירות דעת של המשלח, או שהשליח לא עשה את המעשה מכח השתעבודותו למשלח, שהרי היה לו לשמוע לדברי הרב, ולכן השליחות בטילה, או שדברי הרב ודברי התלמיד היא פירכא על הלימוד במה הצד מתרומה וגירושין, שאין לנו לרבות אלא דינים שדומים להם, שאין בהן עבירה. (קהילות יעקב קידושין לה-א, המשלח חשב שהשליח לא ישמע, או שהשליח לא עשה מכח המשלח. פני יהושע קדושין מב: ד"ה גמרא, פירכא)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: רב ומלאך: רב אחד, מחוגי הרבנים המשכילים, התפאר לפני רבה של ברזן, כי הוא בקי ושולט בכמה וכמה לשונות. נענה הרב מברזן ואמר: חכמינו אמרו במסכת חגיגה: אם הרב דומה למלאך ה' יבקשו תורה מפיהו. ונשאלת השאלה, מי יוכל לקבוע אם הרב דומה למלאך או אינו דומה, כלום יש אדם שהוא מכיר ויודע מהי צורת המלאך? אולם, מצינו במקום אחר בגמרא, שאין מלאכי השרת מכירים בלשון ארמי. הוה אומר איפוא, אם הרב דומה למלאך, שאינו בקי בלשונות, מותר לך ללמוד תורה מפיו, אבל אם הרב בקי בלשונות מוטב שתלמד מפיו לשונות, אבל לא תורה.

ספר "חד וחלק" חלק א' (דף לו)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם בן רבקה, מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בן קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, שמחה ג'יות בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליוה, רישאר שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטיין היימה שמחה. זיווג הגון: לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ולציפורה לידיה בת רבקה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזיל לאוני. לעילוי נשמת: אליהו בן זהרה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. שמחה בת קמיר. מיכאל צ'רלי בן ג'ולייט אסתר. אמיל חיים בן עזו עזיזה, ראובן בן חנינה, רחל בת מיה.

